

Savez država u sivoj zoni

Vijesti
May 5, 2006

Iza scene: u EU razmatraju novi aranžman u slučaju da 21. Maja ne bude pređen prag od 55 odsto.

Podgorica - Ideja da Evropska unija predloži savez nezavisnih država Crne Gore i Srbije ako rezultat referenduma bude između 50 i 55 odsto kruži okolo, ali na vrlo neformalnom nivou, izjavio je juče Krištof Bender, viši analitičar Inicijative za evropsku stabilnost (European Stability Initiative - ESI) sa sjedištem u Berlinu.

Bender je "Vijestima" rekao da EU sada veoma oklijeva da formalno, čak i na unutrašnjem planu, razgovara što da radi ako je rezultat referenduma između 50 i 55 odsto.

"Na kraju, sve što EU raspravlja na formalnom nivou dospije u javnost, a pošto sada EU ima konsensus da je prag za nezavisnost 55 odsto, mislim da nije vjerovatno da će do referenduma zauzeti formalan stav o tome što će raditi nakon njega u slučaju sive zone", kazao je Bender.

Prema informacijama "Vijesti" iz diplomatskih izvora, jedna od opcija koja se odmah nakon referenduma može naći na stolu crnogorskih i srpskih zvaničnika, ako za obnovu nezavisnosti Crne Gore glasa između 50 i 55 odsto građana, je savez nezavisnih država, ali sa jednim međunarodnim subjektivitetom. Ta varijanta bi podrazumijevala još slabije institucionalne veze između Crne Gore i Srbije, odvojene diplomatije i vojsku, ali ipak samo jednu stolicu u Ujedinjenim nacijama.

Analitičar pariskog Instituta za bezbjedonosne studije EU (EUISS) dr Džudi Bat ocijenila je juče da je veoma važno da članice EU razgovaraju međusobno o tome što će se dešavati u slučaju različitih ishoda referenduma.

"EU nije baš voljna da objavljuje da se vode ti razgovori i možda je najbolji način da se oni odvijaju tiho iza scene, ako ih ima. Jer, u toku je vrlo osjetljiva referendumska kampanja. Postoje različiti pogledi o tome što je poželjan

rezultat i najbolji način je razgovarati tiho bez previše publiciteta", kazala je Bat "Vijestima".

Prema njenim riječima, ako rezultat referenduma bude manje od 55 odsto, jasno je da će državna zajednica morati da bude preuređena, jer sada ne funkcioniše i ne može nastaviti dalje. "Ako Crna Gora ne može biti nezavisna zato što nema više od 55 odsto, nešto mora da se uradi sa SCG. Prvi korak je da Beograd i Podgorica počnu da razgovaraju o drugim opcijama. Najbolje bi bilo kada bi oni došli sa rješenjem za njih. U EU postoji oklijevanje prema tome da oni preuzmu inicijativu, ali je, s druge strane, nerealno da Beograd i Podgorica brzo pronađu rješenje o tome što da rade i kako da žive zajedno", naglasila je dr Bat.

Ona je kazala da je njeno mišljenje da je najbolji put naprijed vraćanje ideji unije nezavisnih država.

"Ta unija bi donijela dalje prenošenje nadležnosti zajednice u spoljnim poslovima i vojsci na države članice. Moguće, to bi takode značilo zadržavanje parlamenta unije sa delegatskim sistemom. To za mene zvuči realistično", istakla je dr Bat.

Napominjući da je relativno teško predvidjeti koji će zvaničan stav EU zauzeti u slučaju "sive zone", Bender je procijenio da će to zavisi od stavova država članica EU, ali i od SAD.

"Postoji briga u EU da osiguraju jedinstven stav jer ako EU ne govori jednim glasom to ne bi baš doprinijelo stabilnosti u Crnoj Gori. Što će se desiti zavisi i od ostalih igrača, mislim na druge države a naročito na SAD, koje će takode zauzeti svoju poziciju nakon referenduma ako rezultat bude u sivoj zoni, tako da će i od stava SAD zavisi stav EU", istakao je Bender.